

ESIOPETUKSEN LUKUVUOSISUUNNITELMA 2026–2027

**Tätä lukuvuosisuunnitelmaa toteutetaan
Päiväkoti Taikatassussa**

Lukuvuosisuunnitelma tarkoittaa paikallista esiopetussuunnitelmaa.

Sisällys

1. Esiopetuksen järjestäminen	3
2. Toimintakulttuurin rakenteet ja vastuut	3
3. Yhteistyön rakenteet	4
4. Esiopetuksen tavoitteet	4
5. Pedagoginen suunnittelu ja dokumentointi	5
6. Oppimisympäristöt esiopetuksessa	6
7. Oppimiseen ja esiopetukseen osallistumisen tuen käytännöt	6

Perusopetusasetuslain (628/1998 9§) mukaan opetuksen järjestäjän tulee laatia lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma, jossa määrätään opetuksen yleisestä järjestämisestä, opetustunneista ja opetuksen yhteydessä järjestettävästä muusta toiminnasta sekä työajoista, koulun ulkopuolella annettavasta opetuksesta sekä muista tarpeellisista opetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista.

Tammelan esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma laaditaan päiväkotikohtaisesti ja hyväksytään sivistyslautakunnassa vuosittain lukuvuoden alkaessa. Lukuvuosisuunnitelma täydentää esiopetuksen opetussuunnitelmaa ja tarkentaa esiopetuksen toimintaa yksikkökohtaisesti.

1. Esiopetuksen järjestäminen

Lukuvuosisuunnitelmassa tarkennetaan, miten paikallista opetussuunnitelmaa kussakin esiopetuksen yksikössä tai toimipaikassa kyseisen lukuvuoden aikana toteutetaan. Opetuksen järjestäjä huolehtii, että kukin esiopetuksen yksikkö tai toimipaikka voi täsmentää toimintakulttuuriinsa ja oppimisympäristöjen kehittämiseen liittyviä tavoitteita sekä yhteistyöhön liittyviä käytäntöjä lukuvuosisuunnitelmassa. Päiväkodin johtaja vastaa lukuvuosisuunnitelman laatimisesta omassa yksikössään.

Päiväkotitakatassussa on neljä esiopetusryhmää, joiden nimet ovat: Ilvekset, Siilit ja Ketut ja Karhut. Kaikissa esiopetusryhmissä on esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta.

Kaikissa Päiväkotitakatassun esiopetusryhmissä toteutetaan joustavaa esi- ja alkuopetusta yhdessä Harmonian ja Teuron koulun kanssa. Joustavan esi- ja alkuopetuksen yhteistyössä sekä esiopettajalla että luokanopettajalla on yhteisvastuu opetuksen järjestämisestä. Vastuu esiopetusryhmästä on esiopetuksen opettajalla ja luokasta luokanopettajalla. Tavoitteenamme on, että teemme yhteistyötä alkuopetuksen kanssa mm. tutustuminen koulun pihaan ja sisätiloihin, yhteiset ulkoilut koulun ja päiväkodin pihassa. Esiopetusta annetaan 700 tuntia vuodessa.

Esiopetuksen työntekijät ovat Tammelan kunnassa lukuvuonna 2026–2027 seuraavat:

Syyslukukausi ti 18.8.2026-18.12.2026

Kevätlukukausi 11.1.2027-28.5.2027

Esiopetuksen loma-ajat: syyslomaviikko viikko 42, joululoma 21.12.2026-8.1.2027, talviloma viikko 9, pääsiäinen 26.3.-29.3.2027, helatorstai ja sen jälkeinen perjantai 6.-7.5.2027

2. Toimintakulttuurin rakenteet ja vastuut

Tammelan kunnassa kehitetään toimintakulttuuria Provaka-toimintamallin mukaisesti. Provaka-toiminnalla kehitetään toimintakulttuuria positiivisen palautteen avulla. Tavoitteena on oppia vuorovaikutustaitoja, toivottua käyttäytymistä ja toisten huomioimista hyvällä tavalla. Provaka-toimintaa ohjaa arvot ja toimintaohjeet.

Esiopetusyksikön arvot

Provaka-arvot: Kunnioitus, yhdenvertaisuus ja yhteisöllisyys.

Provaka-arvot eli kasvatustavoitteet ja käyttäytymisodotukset eli niitä tukevat toimintaohjeet on koottu Taikatassun käyttäytymismatriisiin.

PÄIVÄKOTI TAIKATASSUN KÄYTTÄYTYMISMATRIISI			
TILANNE/ KÄYTTÄYTYMISODOTUS	SIIRTYMÄTILANNE	AIKUISEN OHJAAMA HETKI	JÄLKIEHDOIN SIISTIMINEN
KUNNIOITUS	ANNAN TYÖRAUHAN	KUUNTELEN	SIIVOAN
YHTEISÖLLISYYS	AUTAN KAVERIA	TOIMIMME YHDESSÄ	HUOLEHDIN TAVAROISTANI
YHDENVERTAISUUS	ODOTAN OMAA VUOROA	PYYDÄN PUHEENVUOROA	SIIVOAMME

Käyttäytymismatriisia luetaan siten, että lasta voidaan ohjata toivottuun käyttäytymiseen sanomalla esimerkiksi: koska toimimme kunnioittavasti siivoamme omat jälkemme. Käyttäytymismatriisiin käyttäytymisodotuksen ovat vasemmassa reunassa ja toimintaohjeet kussakin erilaisessa tilanteessa sen vieressä. Tällä hetkellä olemme pohtineet toimintaohjeet siirtymätilanteisiin, aikuisen ohjaamiin hetkiin sekä jälkien siistimiseen.

Arjessa meillä on käytössä matriisia tukevat kuvat, videot ja tukiviittomat, jotka tukevat matriisin toimintaohjeiden sanomaa.

Tammelan kunnan arvot: asiakaslähtöisyys, vastuullisuus, yhdessä onnistuminen ja tahto uudistua, ohjaavat myös Taikatassun esiopetusta ja varhaiskasvatuksesta. Päiväkodissa on arvotaulut, joita päivitetään yhdessä henkilökunnan kanssa säännöllisesti. Tänä syksynä arvotauluun lisättiin Provaka-arvot.

Leikkipedagogiikka

Päiväkotitaiikatassussa leikki ei ole vapaa-ajan toimintaa vaan se on esiopetuksen oppimismenetelmä. Leikin avulla tuetaan lapsen kokonaisvaltaista oppimista ja kehittymistä, se lisää lasten aktiivisuutta ja motivaatiota oppia. Taikatassun esiopetukseen on rakennettu yhdessä lasten kanssa leikkialueet, joissa

lapset voivat harjoitella kaikkia esiopetuksen sisältöjä. Leikin avulla voidaan harjoittaa ongelmanratkaisua ja muistia. Leikissä opitaan yhteistyötä, vuorovaikutusta ja empatiaa, ja se auttaa tunnistamaan ja ilmaisemaan tunteita. Tarinalliset ja juonileikit vahvistavat lasten sanavarastoa ja kommunikointikykyä. Leikki mahdollistaa myös luovuuden ja mielikuvituksen käytön.

Arvioinnin käytännöt

Toimintakulttuurin arviointi on jatkuvaa. Edellisen lukuvuoden työn ja tavoitteiden toteutumisen arviointiin käytetään mm. Lasten ja huoltajien arviointia, henkilöstön arviointia tai tyytyväisyyskyselyä sekä Provakamustilistusta. Lukuvuosiarvioinnin apuna käytetään Karvin laadunarviointia ja tuen vaikuttavuuden arviointia. Asiakastyytyväisyyskyselyt huoltajille toteutetaan joka vuosi keväisin.

Oppimisprosesseja arvioidaan lapsiryhmiäimissä kuukausittain. Työntekijät havainnoivat lasten ja omaa toimintaansa. Havainnointi on keskeinen arvioinnin väline. Havainnoista keskustellaan lapsen huoltajan kanssa. Havainnoinnin perusteella on mahdollisuus valita lasta tukevia menetelmiä kehittämään lapsen oppimista.

Opitun arvioinnin tukena käytetään matemaattisten taitojen arviointi (Lukimat) ja Kielellisten taitojen alkukartoitusta. Lisäksi voidaan käyttää muita arviointityökaluja mm. Mavalka ja KTP. Havainnointi on keskeinen arviointimenetelmä. Esiopetuksessa osallistetaan lasta arvioimaan omaa toimintaansa sekä oppimistaan ja kuullaan hänen mielipiteitään esiopetuksesta mm. kesy-keskusteluissa.

3. Yhteistyön rakenteet

Huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä läpi vuoden muun muassa esiopetuksen alussa pidämme huoltajaillan, leops-keskustelut sekä päivittäiset keskustelut lapsen tuonti- ja hakutilanteissa. Huoltajayhteistyön tavoitteena on lapsen kokonaisvaltainen kehittyminen ja oppiminen kotona ja päiväkodissa sekä ja luottamus kodin ja esiopetusyksikön välillä. Päikky toimii yhteisenä sähköisen viestinnän välineenä. Lapsen esiopetussuunnitelma (leops) laaditaan yhteistyössä huoltajien kanssa keskustellen ja tallennetaan Päikkyyn. Lapsen kuuleminen tehdään kesy -keskustelun avulla ennen huoltajien kanssa käytävää keskustelua. Esiopetuksen leops- keskustelu pidetään esiopetuksen alkaessa syksyllä. Tällöin laaditaan esiopetusvuodelle tavoitteet, jotka arvioidaan keväällä. Tarvittaessa suunnitelmaa päivitetään useammin. Huoltajilla on mahdollisuus osallistua keväällä esiopetuksen ja koulun väliseen siirtymäkeskusteluun. Vuoden mittaan keskustellaan huoltajien kanssa tarvittaessa myös esiopetuksen opiskeluhuoltoasioissa.

Opiskeluhuolto kuuluu esiopetukseen, sen tavoitteena on turvata jokaisen lapsen hyvinvointi, turvallinen oppimisympäristö ja oikea-aikainen tuki. Toiminta perustuu uuteen perusopetuslakiin (1090/2024) joka astui voimaan 1.8.2025. Yhteisöllisellä opiskeluhuollolla esiopetuksessa tarkoitetaan toimintakulttuuria, joka edistää lasten, oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta. Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa koordinoi Tammelassa monialainen Yhr-tiimi, joka kokoontuu 2–3 kertaa lukuvuoden aikana. Yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon sisältyvät neuvolapalvelut sekä kuraattori- ja psykologipalvelut. Siihen kuuluu myös monialainen asiantuntijaryhmä, joka kootaan tapauskohtaisesti lapsen, oppilaan tai opiskelijan tueksi. Yksilökohtainen opiskeluhuolto perustuu aina vapaaehtoisuuteen ja sen toteuttaminen edellyttää suostumusta.

Yhteistyö koulujen kanssa on moninaista. Esi- ja alkuopettajien pedagoginen tiimi kokoontuu säännöllisesti. Tämän lisäksi jokaisella esiopetusryhmällä on omia yhteistyömuotoja niiden koulujen kanssa, joihin lapset siirtyvät. Esi- ja alkuopettajien palaverissa on tehty suunnitelma, jossa on sovittu yhteiset tapaamiskerrat ja jota kaikki sitoutuvat noudattamaan. Suunnitelmassa on sovittu yhteiset käytänteet yhteistyön tekemiselle.

Taikatassun esiopetuksen yhteistyötapaamiset toteutetaan seuraavasti: syksyllä kaksi tapaamista päiväkodilla, ensimmäinen tapaaminen ennen syyslomaa ja toinen tapaaminen syysloman jälkeen. Keväällä kaksi tapaamista koululla, ensimmäinen tapaaminen ennen hiihtolomaa ja toinen tapaaminen huhtikuussa. Tapaamiskerrat suunnitellaan kaksi viikkoa etukäteen yhteisessä palaverissa. Opettajat toimivat tapaamisten koollekutsujina. Lisäksi järjestetään yhteisiä tapaamisia ja kohtaamisia erilaisten tapahtumien yhteydessä, esimerkiksi: konsertit, Lapsen oikeuksien päivän tapahtumat, muut yhteiset tapahtumat ja toiminnot. Yhteisten tapaamisten keskeisiä tavoitteita ovat: ryhmäytyminen, toisiin tutustuminen, kaveritaitojen vahvistaminen, Lapsen oikeudet, turvallisen siirtymän tukeminen päiväkodista kouluun ja yhteisen toimintakulttuurin rakentaminen. Tapaamisissa hyödynnetään ProKava-toimintaa yhteisten tavoitteiden suunnittelussa ja toteuttamisessa. Tavoitteena on muodostaa esiopetuksen ja koulun välille yhtenäinen jatkumo lasten sosiaalisten, tunne- ja oppimaan oppimisen taitojen tukemiseen.

Muita keskeisiä yhteistyötahoja ovat kunnan liikunta- ja kulttuuritoimi, Mustiala, työpaja sekä kirjasto.

Yhteistyö seurakunnan ja järjestöjen kanssa antaa laajuutta esiopetukseen. Lisäksi esiopetusryhmissä on mahdollisuus tehdä yhteistyötä muun muassa poliisin, palokunnan, hammashoitajan, vanhustyön tai muun tahon kanssa. Yhteistyötahojen kanssa tehtävää yhteistyötä hyödynnetään laaja-alaisen osaamisen toteuttamisessa.

Lukuvuosisuunnitelman perehdyttäminen huoltajille

Lukuvuosisuunnitelman valmistumisesta kerrotaan huoltajille Päikyn kautta. Lukuvuosisuunnitelma tallennetaan Pedanetiin, kun se on ensin hyväksytty sivistyslautakunnan kokouksessa.

Lukuvuosisuunnitelma jaetaan lisäksi huoltajille Päikyn kautta.

Yhteistyön arviointi

Esi- ja alkuopettajien yhteistyötä arvioidaan keväisin viimeisellä tapaamiskerralla keskustellen. Tällöin suunnitellaan myös tulevan kauden yhteistyöstä ja sovitaan tapaamiskerrat.

Yhteiset teemat ja projektit

Yhteisenä teemana Päiväkotit Taikatassun esiopetuksessa on vuonna 2026–2027 **YHTEISÖLLISYYS**.

Yhteisöllisyys näkyy erilaisissa yhteisissä projekteissa vaikkapa koulun tai muiden eskariryhmien kesken, lähiympäristön vierailuissa, toimimisena vuoroin isossa ryhmässä ja vuoroin pienryhmissä. Yhteisöllisyyden tavoitteena on lisätä lasten turvallisuuden tunnetta – jokainen lapsi kuuluu ryhmään, sosiaalisten taitojen kehittymistä - yhteisöllisyys lisää empatiaa ja opettaa vuorovaikutusta, osallisuutta ja hyvinvointia. Lapset voivat vaikuttaa ryhmässä omien taitojensa ja kykyjensä mukaisesti mikä tukee lasten motivaatiota ja *oppimisen iloa*.

Esiopetus osallistuu päiväkodin yhteisiin teemapäiviin niitä ovat:

Vanhempaintoimikunnan järjestämät tapahtumat, esim. Kielinuppu -konsertti Tammiareenalla.

Provaka teemapäivä - iloinen, leikillinen tapahtuma koko päiväkodin väelle, jolloin Provaka-toimintamalli havainnollistetaan leikin avulla lapsille ja virallisesti käynnistetään Päiväkotit Taikatassussa. Provaka -toimintamalli edistää yhteisöllistä ja inklusiivista toimintakulttuuria, jossa jokainen on tärkeä osa oppivaa yhteisöä.

Lapsen oikeuksienpäivä - tutustutaan Lapsen oikeuksiin lasten kanssa toiminnallisesti ja juhlitaan yhdessä Lapsen oikeuksien tapahtumassa Tammiareenalla.

Läheispäivä (isänpäivän ja äitienpäivän tienoilla) - vahvistaa yhteisöllisyyttä, sekä kodin ja esiopetuksen yhteistyötä sekä lisää lapsen hyvinvointia, kun tärkeät ihmiset osallistuvat lapsen esiopetuksen arkeen.

Tonttutapahtuma – yhteisöllinen ja elämyksellinen tapahtuma, joka kokoaa perheet ja Taikatassun väen yhteen juhlistamaan syyslukukauden päätöstä. Tonttutapahtuma tarjoaa mahdollisuuden tutustua suomalaisiin perinteisiin, rauhoittumiseen ja toisten huomioimiseen.

Lisäksi eskareiden kevätretket, kouluun tutustumiset ja eskareiden kevätjuhla.

4. Esiopetuksen tavoitteet

Taikatassun esiopetuksen tavoitteena on kasvattaa uteliaita, aktiivisia, yhteistyökykyisiä ja hyvinvoivia lapsia. Toiminta perustuu leikkiin, osallisuuteen, vuorovaikutukseen ja myönteisiin oppimiskokemuksiin. Esiopetus tukee lapsen kokonaisvaltaista kehitystä ja luo vahvan perustan koulupolun aloittamiselle.

Lapsiystävällinen kunta tavoitteet

Suomen UNICEF:n Lapsiystävällinen kunta -malli (lyk) auttaa kuntia tekemään lasten hyvinvoinnin kannalta oikeita ratkaisuja lasten arjen palveluissa ja kunnan hallinnossa. Lyk-malli auttaa toteuttamaan Lapsen oikeuksia esiopetuksessa. Tammelan kunnan tavoitteena on: 1) lisätä viestintää lapsen oikeuksista, 2) toteuttaa lapsivaikutusten arviointia ja kehittää lapsibudjetointia, 3) yhteistyö hyvinvointialueen kanssa, 4) syrjinnän ja kiusaamisen ehkäiseminen osallisuutta lisäämällä ja 5) järjestää lapsille kokoontumispaikkoja.

Lapsiystävällinen kunta -mallin mukaisesti lasten osallisuus näkyy Päiväkotit Taikatassun esiopetuksessa monin tavoin. Lapset voivat tuoda esiin omia ideoitaan, toiveitaan ja mielenkiinnonkohteitaan sekä vaikuttaa toiminnan suunnitteluun heti esiopetuksen alusta lähtien.

Päiväkotiin on luotu lapsille mielenkiintoisia leikkiympäristöjä ja he saavat leikinvalintataulun avulla valita, mitä leikkiä he haluavat leikkiä ja vaikuttaa leikin kulkuun. Lapset voivat tuoda ajatuksiaan ja toiveitaan esiin ennen lapsen esiopetussuunnitelman laatimista Kesä-korttien avulla käytävässä keskustelussa. Lapsella on myös halutessaan mahdollisuus osallistua LEOPS-keskusteluun.

Osallisuus näkyy yhdessä toimimisessa, yhteisöllisessä oppimisessa ja yhteisissä leikeissä. Lapset osallistuvat myös pedagogiseen dokumentointiin ja toiminnan arviointiin esimerkiksi peukulla, yhteisessä keskustelussa.

Korostamme Taikatassun esiopetuksessa yhteisöllisyyttä. Se vahvistaa ryhmän yhteishenkeä, lähentää yhteyttä perheisiin ja luo turvallisen ilmapiirin, jossa ketään ei kiusata. Haluamme osallistaa perheet mukaan toimintaamme järjestämällä erilaisia yhteisiä tapahtumia sekä kuulemalla huoltajien toiveita mm. Lapsen oikeuksien toteuttamisesta päiväkodissa. Huoltajat ovat myös päässeet pohtimaan Taikatassun arvoja ja sitä, millaisiin tilanteisiin he toivovat yhteisten ProVaka-käyttäytymisohjeiden laatimista.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet

Ajattelu ja oppiminen	Kulttuurin osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot	Monilukutaito	Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen	Osallistuminen ja vaikuttaminen
Rohkaistaan lapsia tutkimaan, kysymään, kokeilemaan ja ratkaisemaan ongelmia. Harjoitellaan ajattelua, muistia, mielikuvitusta ja luovuutta leikkien, satujen, musiikin ja tutkimustehtävien avulla. Harjoitellaan yhteistyötä, keskustelua ja oman toiminnan arviointia. Kannustetaan yrittämään, oppimaan virheistä ja iloitsemaan omasta kehitymisestä.	Harjoitellaan kuuntelemista, keskustelemista ja omien ajatusten ilmaisemista. Harjoitellaan ystävyyttä, yhteistyötä ja ristiriitojen ratkaisemista. Rohkaistaan itseilmaisuun puheen, liikkeen, musiikin, kuvataiteen ja draaman avulla. Tutustutaan erilaisiin kulttuureihin, perinteisiin ja perheiden tapoihin. Opitaan arvostamaan omaa ja muiden kulttuuritaustaa.	Harjoitellaan huolehtimaan itsestä, toisista, omista tavaroista ja yhteisestä ympäristöstä. Vahvistetaan arjen taitoja, kuten lepoa, liikuntaa, terveellistä ruokailua ja hygieniää. Opetellaan tunnistamaan avun tarve ja pyytämään apua rohkeasti. Harjoitellaan liikenne- ja digiturvallisuutta sekä vastuullista toimintaa.	Harjoitellaan puheen, tekstin, kuvien, numeroiden, symbolien ja median tulkitsemista ja tuottamista. Kehitetään luku-, kirjoitus-, kuva-, media- ja matemaattista lukutaitoa. Hyödynnetään kirjoja, kuvia, musiikkia, digitaalisia välineitä ja lasten omaa kulttuuria. Rohkaistaan lapsia tutkimaan, tulkitsemaan ja arvioimaan erilaisia viestejä	Tutustutaan ikätasolle sopiviin teknologisiin välineisiin ja palveluihin. Hyödynnetään teknologiaa oppimiseen, vuorovaikutukseen, luovuuteen ja tiedonhankintaan. Harjoitellaan digitaalisten välineiden turvallista ja vastuullista käyttöä. Kannustetaan lapsia kokeilemaan ja tuottamaan itse erilaisia sisältöjä.	Lapset saavat osallistua toiminnan suunnitteluun ja tehdä arjen valintoja. Kannustetaan lapsia ilmaisemaan mielipiteitään, toiveitaan ja ideoitaan. Harjoitellaan kuuntelemaan ja huomioimaan muiden näkemyksiä. Vahvistetaan lasten kokemusta siitä, että heidän ajatuksillaan ja teoillaan on merkitystä.

Tavoitteet oppimisalueittain

Ilmaisun monet muodot				
Musiikilliset taidot	Käsitöiden tekeminen	Kuvallinen ajattelu ja kuvailmaisuus	Suullinen ja kehollinen ilmaisu	
Toiminnan tavoitteena on vahvistaa lasten kiinnostusta ja suhdetta musiikkiin mm. laulaen tanssien, erilaisella liikkeellä, soittaen ja omaa musiikki luoden sekä tutustumalla eri musiikkityyleihin ja soittimiin. Toiminnassa korostetaan yhteisöllisyyttä, moniaistillisuutta sekä improvisaatiota. Havainnoidaan äänen tasoa, kestoja, voimaa ja sointivärejä.	Tavoitteena on tutustua käsitöiden tekemiseen ja erilaisten materiaalien, tekniikoiden, perustaitojen ja työvälineiden käyttöön. Lapsia innostetaan käsitöiden tekemiseen ja rohkaistaan suunnittelemaan sekä toteuttamaan erilaisia käsitöitä mielikuvituksensa ja omien taitojensa puitteissa yhdessä toisten kanssa. Työskentelyssä voidaan hyödyntää paikallisia tai lapsiryhmän taustoihin liittyviä käsityöperinteitä.	Kokeillaan maalaamista, piirtämistä, askartelua ja rakentelua. Tutustutaan taiteeseen, valokuviin ja ympäristön kuviin. Harjoitellaan kuvien tekemistä, tulkittamista ja niistä keskustelamista. Havainnoidaan värejä, muotoja ja materiaaleja sekä pohditaan kuvien herättämiä tunteita. Rohkaistaa luovuuteen ja omien ideoiden ilmaisuun.	Tavoitteen on, että lapset saavat kokemuksia siitä, miten kielellä ja keholla voidaan leikkiä ja viestiä monipuolisesti sekä spontaaniesti että suunnitellusti. Lasten mielikuvituksesta nousevia tai heidän kokemiaan ja havaitsemiaan asioita työstetään yhdessä ilmaisun eri keinoin. Opetuksessa hyödynnetään loruja, runoja sekä lasten kirjallisuutta.	

Kielen rikas maailma				
Vahvistetaan lasten puhe-, vuorovaikutus-, kuuntelu-, luku- ja kirjoitustaitoja sekä kiinnostusta kieleen. Tuetaan jokaisen lapsen omaa kielellistä ja kulttuurista taustaa.	Keskustellaan, kuunnellaan ja harjoitellaan vuorovaikutustaitoja arjen tilanteissa Harjoitellaan kertomista saduttamalla, kuvien avulla. Kannustetaan lapsia käyttämään kieltä rohkeasti ja annetaan runsaasti myönteistä palautetta.	Rikastetaan sanavarastoa loruilla, lauluilla, riimeillä, sanaleikeillä ja uusilla sanoilla. Tuetaan leikillistä kirjoittamista, kirjainten ja sanojen tunnistamista sekä omien tekstien tuottamista.	Luetaan monipuolisesti lasten kanssa ja keskustellaan kuullusta ja nähdystä. Harjoitellaan kynäotetta, piirtämistä, kirjoittamista ja näppäimistön käyttöä. Tutustutaan eri kieliin enkku-suihkutuksessa ja opetellaan englantia leikkien avulla.	
Minä ja meidän yhteisömme				
Historiallinen	Yhteiskunnallinen	Eettinen kasvatus	Katsomus kasvatus	
Lapset tutustuvat oman lähiympäristö	Harjoitellaan yhdessä toimimista, toisten huomioimista ja yhteisiä sääntöjä. Vahvistetaan osallisuutta, vaikuttamista ja yhdenvertaisuutta.	Eettisessä kasvatuksessa käsitellään	Tutustutaan ryhmän ja lähiympäri	

nsä, historiaan ja kulttuuriperin töön. Menneisyyttä tarkastellaan lapsille sopivalla tavalla esimerkiksi vanhojen esineiden, tarinoiden, perinneleikkie n, vanhojen laulujen ja juhlien kautta.	Harjoitellaan tunnetaitoja, vuorovaikutusta ja ristiriitojen ratkaisemista. Tutustutaan lähiympäristöön, yhteiskuntaan ja kunnalliseen päätöksen tekoon. Harjoitellaan vastuullista ja kestäväää elämäntapaa.	ystävyyttä, tunteita, oikeaa ja vääää sekä toisten kunnioitta mista.	stön katsomuks iin lapsilähtöi sesti arjen, juhlien ja ajankohtai sten tapahtumi en kautta. Tehdään mahdollis uuksien mukaan vierailuja lähiympäri stön kohteisiin ja tapahtumi in, esimerkiks i Tammelan kirkkoon.	
Tutkin ja toimin ympäristössäni				
Matemaattise t taidot	Teknologiakasvatus	Ympäristök asvatus		
Harjoitellaan matematiikka a leikkien, pelien ja arjen tilanteiden avulla. Tutkitaan lukuja, määriä, muotoja, kokoja ja sijainteja toiminnallises ti. Harjoitellaan matemaattist en havaintojen	Tutustutaan arjen teknologiaan ja harjoitellaan rakentelua sekä ongelmanratkaisua. Tutkitaan luontoa, eläimiä, kasveja ja luonnonilmiöitä eri aistein. Harjoitellaan kestäväää kehitystä ja ympäristöstä huolehtimista.	Tutustutaa n luontoon, kasveihin, eläimiin ja luonnon ilmiöihin. Havainnoid aan ympäristöä eri aistein ja havaintoväl ineiden avulla. Vahvisteta an lasten luonnontu ntemusta tutkimalla		

kuvailemista ja esittämistä. Hyödynnetään kuvia, välineitä, tarinoita ja digitaalisia sovelluksia.		ja ihmettelemällä. Harjoitellaan luonnosta ja ympäristöstä huolehtimista sekä kestäväää elämäntapaa.		
Kasvan ja kehityn				
Liikunta	Ruokakasvatus	Kohtuullinen kuluttaminen	Hyvinvointi ja terveys	Turvallisuus

Tarjotaan kaikille lapsille mahdollisuuksia liikkua, osallistua ja onnistua. Huolehditaan päivittäisestä omaehtoisesta ja ohjatusta liikunnasta sisällä ja ulkona. Harjoitellaan tasapainoa, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja sekä hienomotorisia taitoja. Hyödynnetään liikuntaleikkejä ja pelejä sorminäppäryyden ja tarkkuuden kehittämiseen. Kannustetaan lapsia ja perheitä aktiiviseen vapaa-aikaan sekä tutustutaan lähialueen liikuntamahdollisuuksiin.	Ruokakasvatuksessa opetellaan terveellisiä ruokailutottumuksia, hyviä pöytätapoja ja tutustutaan erilaisiin ruokakulttuureihin. Hyvinvointi- ja terveystieteissä käsitellään liikunnan, levon, hygienian, ihmissuhteiden ja tunnetaitojen merkitystä.	Harjoitellaan kohtuullista kuluttamista ja tavaroiden huolehtimista. Opetellaan kierrättämään, korjaamaan ja käyttämään materiaaleja uudelleen. Pohditaan yhdessä, mitä tarvitsemme ja mitä emme. Vahvistetaan kestävää ja vastuullista elämäntapaa.	Harjoitellaan terveellisiä elämäntapoja, kuten monipuolista ravintoa, lepoa ja liikuntaa. Huolehditaan hygieniasta ja turvallisuudesta arjen tilanteissa. Harjoitellaan tunnistamaan ja ilmaisemaan omia tunteita ja tarpeita. Vahvistetaan myönteistä minäkuvausta, mielen hyvinvointia ja yhdessä toimimisen taitoja.	Harjoitellaan turvallista toimintaa arjen eri tilanteissa. Opetellaan liikenne-, leikki- ja ulkoiluturvallisuutta. Harjoitellaan tunnistamaan vaaratilanteita ja toimimaan niissä oikein. Vahvistetaan lasten kykyä huolehtia omasta ja toisten turvallisuudesta.
---	--	---	--	--

Eri kieli- ja kulttuuritaustat esiopetuksessa

Eri kieli ja kulttuuritaustat koetaan Taikatassun päiväkodin esiopetuksessa moninaisuutena ja rikkautena. Jokaisen lapsen taustaa arvostetaan ja tehdään näkyväksi osana arkea. Lapsilla voi olla erilaisia äidinkieliä, tapoja, juhlia ja perinteitä. Eri kieliä ja kulttuureja käsitellään perheiden asiantuntemusta ja toiveita hyödyntäen, esim. juhlapyhät ja ruokakulttuuri. Lapsen kaksikielisyyttä ja kielellistä oppimista tuetaan arjessa leikin ja vuorovaikutuksen kautta. Tavoitteena on, että jokainen lapsi kokee olevansa hyväksytty ja arvokas omana itsenään. Pyritään siihen, että kaikkien lasten kielet ja kulttuurit ovat näkyvillä ja arvostettuja.

Lasten kaksikielisyyttä ja suomen kielen oppimista tuetaan esimerkiksi kuvatuon, tukiviittomien, kielipedagogisten menetelmien sekä päivittäisen vuorovaikutuksen, leikkien, laulujen ja lorujen avulla. Tarvittaessa lapsen suomen kielen taitoa arvioidaan esim. Kielipeda-työvälineen avulla. Suomalaiseen kulttuuriin tutustutaan lasten kirjallisuuden, musiikin, taiteen, leikkien, ruokakulttuurin avulla ja tutustumalla paikallisiin kulttuurikohteisiin.

Päiväkodissa tarjotaan myös kielirikasteista englannin kielen opetusta. Lapsilla on mahdollista saada viikoittain englannin kielen opetusta ja meillä on mahdollista oppia englantia kaikilla leikkialueilla. Mahdollisuuksien mukaan englanninkielisiä sanoja käytetään arjessa suomen kielen ohessa. Englannin kieleen tutustutaan lapsilähtöisesti. Näin vahvistetaan lasten kielitietoisuutta, kulttuurista ymmärrystä ja valmiuksia toimia monikielisessä maailmassa.

Liikunnallisen elämäntavan lisääminen

Päiväkotitaiikatassussa liikunnallista elämäntapaa edistetään monipuolisesti siten, että liikunta on osa esiopetuksen arkea. Päiväkodin suuret leikkipihat vaihtelevine maastoineen houkuttelevat lapsia liikkumaan. Ulkoilemme päivittäin säällä kuin säällä. Lapsilla on mahdollisuus ulkona osallistua sekä ohjattuihin liikuntaleikkeihin, että liikkua vapaasti leikkien lomassa. Lisäksi sisätiloissa hyödynnetään toiminnallisen oppimisen keinoja ja houkutellaan lapsia aktiiviseen leikkiin. Hyödynnämme monipuolisesti myös lähiympäristöjä kuten metsää, Tammiareenaa ja liikuntapuiston aluetta. Näissä vierailaan viikoittain. Arkiliikunta on osa normaalia toimintaamme, teemme kävellen retkiä kirjastoon, metsään, rannalle ja Tammelan keskustaan.

5. Pedagoginen suunnittelu ja dokumentointi

Opettajat vastaavat pedagogisesta suunnittelusta ja dokumentoinnista. Pedagogista toimintaa suunnitellaan SAK-pohjaan, joka löytyy Teamsista. Opettajilla on omaa suunnittelu-aikaa 13 % työajasta, josta maanantaisin on yhteissuunnittelu-aikaa. Lasten kanssa tehtävä suunnittelu tehdään arjessa. Lasten mielipiteitä ja toiveita selvitetään keskustellen, havainnoiden, kyselemällä kuvatuon avulla. Pedagoginen dokumentointi toteutetaan lapsiryhmälle sopivalla tavalla ja se tehdään näkyväksi huoltajille. Dokumentointiin osallistetaan lapsia. Lapset osallistuvat arviointiin välittömästi toiminnan jälkeen, he arvioivat toimintaa esim. peukulla, yhdessä keskustellen tai käyttämällä kesy-keskustelua. Arviointia tehdään yhdessä työtiimin kanssa, opettaja kirjaa arvioinnin Teams-pohjaan. Arvioimme lasten työskentelyä, käyttäytymistä sekä oppimisen edistymistä eri tiedon ja taidon aloilla. (Toiminnan arvioinnin käytännöt eli kirjataan, miten toimintaa arvioidaan)

6. Oppimisympäristöt esiopetuksessa

Oppimisympäristöjä ovat päiväkodin sisä- ja ulkotilat, joita yhdessä lasten kanssa muokataan jatkuvasti, metsäpaikka ja kota, kirjasto, kirjastoauto, lähialueen leikkipuistot, Liikuntakeskus Tammiareena, Manttaali, Tammelan keskustan alue, Pyhäjärven ranta, lähikoulu Harmonia, kulttuurikohteet: Mustiala, Korteniemen perinnetila, Nahkurinverstaas, Forssan liikennepuisto ja museo.

Leikkialueet kehitetään lasten kiinnostuksen kohteet huomioiden. Kauden alussa joka esiopetusryhmästä löytyy vähintään kotileikki, jumppaleikkialue, rakentelu/autoleikki, kirjastoleikki ja metsäleikki. Leikkialueita kehitetään ja muokataan pitkin vuotta yhdessä lasten kanssa.

7. Oppimiseen ja esiopetukseen osallistumisen tuen käytännöt

Esiopetusryhmät suunnitellaan todetun tarpeen mukaisesti ja resursseja kohdennetaan tarpeiden mukaan. Esiopetusryhmissä toteutetaan oppimisen edellytyksiä tukevia järjestelyjä sekä ryhmäkohtaisia tukimuotoja. Lapsen tuki järjestetään heti, havaitun tarpeen mukaisesti. Aloitteen tekijä voi olla huoltaja, opettaja tai veo.

Opetusjärjestelyjen ja ryhmäkohtaisten tukimuotojen tuen vaikuttavuutta arvioidaan. Päivittäisen ja viikoittaisen arvioinnin pohjalta jatketaan toimivia järjestelyitä ja kehitetään uusia ryhmästä nousevien tarpeiden tueksi. Suunnitelma, sen arviointi ja kehittäminen kirjataan Teamsiin SAK-suunnitelmaan. Tätä käytetään tukena myös kerran vuodessa järjestettävässä tuen vaikuttavuuden arvioinnissa, johon osallistuvat tiimin henkilökunnan lisäksi myös päiväkodin johtaja ja veo. Tuen vaikuttavuuden arvioinnissa keskiössä on koko ryhmän toimintakulttuuri, arjen toimivuus ja pedagogiset ratkaisut. Tarpeen tullen arvioidaan ja suunnitellaan lapsikohtaisen tuen tarvetta. Lapsikohtaisesta tuesta tehdään tukea koskeva hallintopäätös.

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat keskiössä esiopetustoiminnassa. Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt voidaan jakaa rakenteellisiin ja pedagogisiin opetusjärjestelyihin. Pedagogiset järjestelyt mahdollistavat koko ryhmän ja yksittäisten lasten tarpeiden toteutumisen. Rakenteellisia opetusjärjestelyitä ovat tilat ja niiden esteettömyys, lapsiryhmän koko ja henkilöstömitoitus sekä henkilökunnan riittävä osaaminen. Rakenteelliset järjestelyt mahdollistavat pedagogisten järjestelyiden toteutumisen ryhmässä ja niistä vastaa opetuksen järjestäjä/päiväkodin johtaja. Pedagogisia järjestelyjä ovat esimerkiksi joustavat opetusryhmät, päivittäinen toistuva struktuuri ja arjen ennakoitavuus sekä sensitiiviset ja saavutettavat vuorovaikutus- ja kommunikointitavat, kuten puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointimenetelmät.

Ryhmäkohtaisia tukimuotoja toteutetaan systemaattisesti ja järjestelmällisesti. Ryhmäkohtaisia tukimuotoja ovat yleinen tukiopetus, opetuskielen tukiopetus ja erityisopettajan antama esiopetus muun opetuksen yhteydessä. Näitä annetaan oppimisen tukemista edellyttämien järjestelyjen lisäksi. Päiväkotitaidatassun esiopetuksessa ryhmäkohtaiset tukimuodot suunnitellaan ennaltaehkäisevästi koko esiopetusryhmän tarpeet huomioiden. Ne lisäävät lapsen osallisuutta ja tukevat lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja hyvinvointia. Yleinen tukiopetus tarkoittaa toiminnan eriyttämistä. Lisäksi ryhmiä voidaan muunnella joustavasti oppimiskokonaisuuksia opetellessa. Opetuskielen tukiopetus on kielitietoista opetuskielen vahvistamista. Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä kohdentuu koko ryhmän tasolla havaittuihin tarpeisiin, joihin voidaan vaikuttaa samanaikais- tai yhteisopettajuuden avulla. Tarvittaessa on mahdollisuus myös pienempiin opetusryhmiin. Varhaiskasvatuksen erityisopettajia konsultoidaan aina tarvittaessa ja hän on mukana ryhmien toiminnassa.

Taidatassun esiopetuksessa tuen arviointi on jatkuvaa, siitä keskustellaan tiimipalaverissa ja se kirjataan SAK-pohjaan. Kerran vuodessa kerätään tiimeittäin tuen vaikuttavuuden arviointi. Lisäksi LEOPS.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja vastaa yhdessä esiopettajan kanssa lapsen tuen tarpeen arvioinnista, leopsin ja muiden oppilasta koskevien asiakirjojen ajantasaisuudesta, arkistoinnista ja siirrosta. Lapsen siirtopalaveriin myös huoltajalla on mahdollisuus osallistua.

Monialaista yhteistyötä toteutetaan sovittujen käytänteiden mukaisesti. Yhteistyötahoja on esimerkiksi neuvola, puheterapia, toimintaterapia, Oma Hämeen arkitiimi sekä omatiimi. Monialaisen yhteistyön avulla pyritään tukemaan lasta erilaisissa tarpeissa. *Monialainen yhteistyö on kuvattu tarkemmin seudullisessa esiopetuksen opiskeluhuollon suunnitelmassa.*

Huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön on säännöllistä. Taikatassun päiväkodissa yhteistyötä tapahtuu päivittäin esimerkiksi tuonti- ja hakutilanteissa. Käytössä on mobiilisovellus Päikky, jonka kautta tapahtuu kaikki huoltajien kanssa tapahtuva viestintä. Toimintakauden alussa järjestetään huoltajailta, jossa huoltajia informoidaan esiopetukseen liittyvissä asioissa ja lukuvuosisuunnitelma perehdytetään heille. Pitkin esiopetusvuotta järjestetään perheille suunnattuja läheisenpäiviä tms. Kuljetuslasten vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö sovitaan ryhmäkohtaisesti. Esimerkiksi viikkoviestit, puhelut kotiin tms.

Päiväkodin johtaja vastaa Taikatassun päiväkodin tuen järjestämisestä ja suunnittelusta sekä monialaisen yhteistyön mahdollistamisesta. Päiväkodin johtajan vastuulla on toteuttaa rakenteellisia järjestelyjä tarpeen vaatiessa.

Eriyisopettaja vastaa erityispedagogisesta asiantuntemuksesta tuen kokonaisuuksia suunniteltaessa. Eriyisopettaja vastaa yhdessä opettajan ja muun henkilöstön kanssa ryhmäkohtaisen tuen tarpeen suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista. Eriyisopettaja vastaa yhdessä opettajan kanssa lapsikohtaisen tuen tarpeen arvioinnista ja suunnitelmasta. Eriyisopettaja vastaa lapsikohtaisen tuen asiakirjojen toimittamisesta päättävälle taholle (oppimisen tuen koordinaattori ja kasvatuspäällikkö).

Siirtymävaiheessa esiopettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja tai oppimisen tuen koordinaattori ottaa yhteyttä lapsen tulevaan kouluun/luokanopettajaan ja sopii siirtokeskustelusta. Huoltajilla ja lapsella on halutessaan oikeus osallistua keskusteluun. Esiopettaja huolehtii, että arkistoitavat dokumentit arkistoidaan ja välittää esimerkiksi kartoitukset oppimisen tuen koordinaattorille. Esiopetuksesta on siirrettävä kaikki välttämätön tieto perusopetusyksikköön.